

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 68

Fylke: Finnmark

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Kvalsund

Emne: Bålbrenning

Bygdelag: Kvalsund

Oppskr. av: Georg Johansen

Gard: Kvalsund

(adresse): Kvalsund

G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

sp.1. Nålet" Jonsokbål mest sankttansbål brukt

" 2. Der nyttes ikke ulike namn på bål tent i det fri.

" 3. Der er ikke ulike namn om bålet var stort eller lit.

Tida

sp.4 Aldri vært tenet bål i julehelga.

" 5. Julelog har aldri vært brukt heroppe

" 6. Har aldri vært brent bål i påskehelga

" 7. Tende bål påskehelgen aldri vært brukt

" 8. ~~Der er aldri vært brukt bål i Jonsokhelgen~~ aldri vært brukt

" 8 a.b.c.d. Jonsokbål aldri vært brukt.

" 9 Stølseld aldri vært brukt da der ikke drives stølsdrift heroppe

" 10 ,11,12,13,14,15,16,17, Aldri vært brukt heroppe

Dei som steller og tenner bålet

sp.18.19,20,21,22,

Det er helst ungdommen som steller med bålet og tenner det. Damer fikk jo være med. Inge foreninger eller fabrikkere har gjort anstalter til bål.

Forøvrig er her ingen fabrikkere. Et ungdomslag

Kan i enkelte tilfeller muligens tenne bål.

Dette i eldre tider. I den senere tid har foreningene aldri tatt skritt for å tenne bål.

Korleis de bygde bålet.

sp.23. Det var som oftest tent på marken, da en ikke har fast sanktanshaug for bål

24. I eldre tider var bål brukt, og en fikk som oftest gamle båter og av og til tjerstønner som var barkt på en haug og stilt opp som stilase og tent på.

25. figurer av bålet er ikke brukt.

14272

Bål - vyrek

sp. 26 Der var aldri kjøpt noe til bålbrenning, Der var
brukt kun ting en fikk til foræring

27. Eh slo seg sammen noe stykker og bar tilveie det
som trengtes, Der var fordetmeste kun brukt lyng.

28.29,30, Såvitt en vet ble der aldri syjålet noe til
bål, hvorfør sp.29 botfaller.30 vil bortfalle.

Korleis bålet skulde være.

sp.31 Besvares med nei.

" 32~~a~~ Uelvis var det om å gjøre å få størst mulig bål.

" 33 Bålet måtte ha mest mulig røk.

" 34 Får å få mest mulig røk ble der brukt lyng.

" 35 Der måtte ikke sprute gnister av bålet.

Kval bålet skulde tjene til

36 Røiken eller lyset skulde helst ikke drive bort.

37 I gamle dage var det jo meninge å holde ulv og
dyr borte.sp.38 og 39

Må besvares med nei.

Sjølve festen ved bålet

sp.40. Der var kun brukt sanktansbål. I eldre tider pleide

41 en å holde dans og leik på en slette, men er dette
nu ikke brukt. da en nu har samfundshus hvor de som
oftest samler seg. Eldre folk holt seg som ofttest hjemme

sp.42. Nålet ble som ofttest slukt i 22 tiden.

" 43. Som ofttest hadde alle med seg en matpakke. Alkohol
var lite brukt.

44 Henviser til sp,40

45 Hoppe over bålet var lite brukt

46 Springe gjennom røken er meget brukt

47 Har aldri hørt at de tok med seg noe fra bålet

48. En har aldri hørt om at der fulget med noen skikker
eller tro i samband med bålbrenning. Det er etter
min mening kun en tradisjon som ingen etydning har.

Skikken idag.

Sp.49,50,51

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

En har ikke hørt at bålbrenning har noen opgave utenom ~~det som er besvart forut.~~
det som er besvart forut. Skikken er nu så godt som utgått ~~her~~
her utenom ungdommen som slår seg sammen noe få å
tenner hver sitt bål på en haug. De har med seg niste
brus og gode ting som blir fortært utover kvelden. 14272